Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain sekä ratalain 24 §:n muuttamisesta (HE 138/2021 vp)

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry on tutustunut esitykseen ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettua lakia sekä ratalakia. Ehdotetuilla muutoksilla pantaisiin kansallisesti täytäntöön tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallinnasta annetun direktiivin 2008/96/EY muuttamista koskeva direktiivi (EU) 2019/1936.

Direktiivin muutokset koskevat erityisesti sen soveltamisalaa ja turvallisuudenhallintamenettelyjen seurantaa, josta säädettiin aiemmassa direktiivissä niukasti. Lisäksi direktiivin nojalla tehtävä tieosuuksien luokittelu korvataan uudella koko verkon laajuisella tieturvallisuusarvioinnilla. SKAL katsoo, että esitys pääsääntöisesti toteuttaa direktiivin muutokset, mutta esittää joitakin huomioita ja kommentteja. Erityisesti SKAL kaipaa esitykseen kattavampia vaikutusarviointeja.

Esityksessä ehdotetaan soveltamisalan laajuudeksi Euroopan laajuisen tieverkon teitä, moottoriteitä sekä maantielain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettuja valtakunnallisesti merkittävään runkoverkkoon kuuluvia maantietä, joista on säädetty liikenne- ja viestintäministeriön antaman pääväyläasetuksen (933/2018) 2 §:ssä. SKAL pitää hyvänä, että soveltamisalaa määritettäessä on otettu huomioon sääntelyn yhdenmukaisuus pääväyläasetuksen kanssa. SKAL esittää, että pääväylien määrittelyssä raskaan liikenteen ajoneuvomäärien lisäksi huomioidaan tiestöllä kuljetettava tavaramäärä, jotta kehitys kaluston koossa tulee huomioitua.

Soveltamisalan kohdalla tulee kattavammin huomioida myös tiestön yhteiskunnalliset vaikutukset. Esityksellä ei arvioida olevan vaikutuksia kuntien talouteen eikä yritysten tai muiden yksityisten tahojen talouteen. SKAL edellyttää, että esityksessä mainitut myönteiset vaikutukset, kuten liikenteen sujuvuus ja kuljetusten kustannustehokkuus sekä liikenneonnettomuuksien seurauksena tapahtuvien aikamenetysten väheneminen, huomioidaan vaikutusarvioinnissa siten, että niille kullekin on määritelty taloudellinen arvo.

Esityksen mukaan maanteiden pääväylien merkittävät investointitarpeet ovat noin 2–3 mrd. euroa seuraavan 10 vuoden aikana. Toisaalta esityksessä todetaan, että maanteiden 8-vuotisen investointiohjelman rahoituskehys on 1,030 miljardia euroa. Esitys paljastaa ison ristiriidan investointitarpeiden ja suunnitellun rahoituskehyksen välillä. SKAL edellyttää, että maanteiden investointeihin ohjataan sekä liikenneturvallisuus- että ympäristösyistä nykyistä huomattavasti suurempi osuus joko painottamalla tiestöä väylärahoituksessa tai lisäämällä kokonaisrahoitusta.

SUOMEN KULJETUS JA LOGISTIIKKA SKAL RY
Finlands Transport och Logistik SKAL rf | Finnish Transport and Logistics SKAL
Nuijamiestentie 7
FI-00400 Helsinki
T +358 9 478 999
F +358 9 587 8520
skal@skal.fi
Y-0202176-1
WWW.SKAL.FI
www.skal.fi/sv | www.skal.fi/en

Esityksen mukaisesti suojattomat tienkäyttäjät on otettava entistä kattavammin huomioon. SKAL pitää tätä tarpeellisena, ja edellyttää liikenneympäristöä kehitettävän siten, että myös tavaraliikenteen ajoneuvot ja yhdistelmät voivat liikkua turvallisesti tieverkolla.

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Iiro Lehtonen
toimitusjohtaja

Ari Herrala
johtava asiantuntija